

## REGLUR

### um doktorsnám við félagsvísindadeild Háskóla Íslands.

#### 1. gr.

##### *Doktorsnám í félagsvísindadeild.*

Í félagsvísindadeild er unnt að stunda nám til doktorsprófs á fræðasviðum þar sem skor og deildarráð meta að nauðsynleg aðstaða og sérþekking sé fyrir hendi. Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemum vísindalega þjálfun og búa þá undir vísindastörf, meðal annars háskólakennslu eða sérfræðingsstörf við vísindalegar rannsóknastofnanir.

#### 2. gr.

##### *Rannsóknanámsnefnd.*

Rannsóknanámsnefnd félagsvísindadeildar fer með þau málefni doktorsnáms við deildina sem deildin felur henni. Hlutverk nefndarinnar er m.a. að huga að almennri stefnumótun í málefnum rannsóknarnáms í félagsvísindadeild, fjalla um umsóknir og sinna öðrum málum sem deildin kann að fela henni. Í rannsóknanámsnefnd eiga sæti fulltrúar skora deildarinnar auk fulltrúa framhaldsnema og skulu þeir valdir til tveggja ára í senn.

#### 3. gr.

##### *Umsóknarfrestur.*

Umsóknarfrestur um doktorsnám við félagsvísindadeild er ákveðinn í deildarráði í janúar ár hvert og skal birtur í kennsluskrá og á vefsvæði deildar.

#### 4. gr.

##### *Meðferð umsókna.*

Umsóknum um doktorsnám skal skilað til skrifstofu félagsvísindadeildar. Ferli umsóknar er sem hér segir:

- a) Umsókn um doktorsnám skal skilað á sérstöku eyðublaði félagsvísindadeildar. Með umsókn skal fylgja afrit af prófskírteinum, frumdrög að rannsóknaráætlun og önnur fylgiskjöl, sbr. leiðbeiningar sem gefnar eru út af félagsvísindadeild.
- b) Nauðsynlegt er að umsækjandi hafi fundið leiðbeinanda meðal fastra kennara félagsvísindadeildar og tryggt sér samþykki viðkomandi áður en umsókn er send inn.
- c) Umsókn er send á skrifstofu félagsvísindadeildar sem fer yfir og skráir umsóknir, athugar hvort tilskilin gögn fylgja og gengur eftir því sem á vantar.
- d) Umsókn fer fyrst til afgreiðslu í hlutaðeigandi skor. Skor getur hafnað umsókn ef rannsóknaráætlun þykir ófullnægjandi, ef ekki er tiltækur sérfræðingur á viðkomandi fræðasviði, eða ef ekki er fjárhagslegur grundvöllur til að sinna nemandanum.
- e) Eftir umfjöllun í skor er umsókn send til umsagnar rannsóknanámsnefndar.
- f) Að fenginni umsögn rannsóknanámsnefndar er umsókn afgreidd í deildarráði. Sé umsókn hafnað skal rökstuðningur fylgja afgreiðslu. Afgreiðsla skorar er háð samþykki deildarráðs.
- g) Deildarskrifstofa svarar umsækjanda skriflega eftir að deildarráð hefur afgreitt umsóknina.
- h) Ef umsóknin er samþykkt tilkynnir deildarskrifstofa nemendaskrá um afgreiðsluna.
- i) Umsækjandi sem félagsvísindadeild hefur samþykkt í doktorsnám skal snúa sér til nemendaskrár og ganga frá innritun og skráningu.

j) Deildarskrifstofa varðveitir umsóknargögn og námsferilsgögn doktorsnema.

5. gr.

*Inntökuskilyrði.*

Nemandi sem hefur lokið meistaraþrófi eða sambærilegu prófi með fyrstu einkunn frá Háskóla Íslands eða öðrum háskóla getur sótt um aðgang að doktorsnámi. Einnig getur stúdent sem hefur stundað doktorsnám við annan háskóla sótt um aðgang að doktorsnámi við félagsvísindadeild.

Ef stúdent hyggst hefja doktorsnám strax að loknu meistaraþrófi getur hann sótt um það áður en hann lýkur prófi, ef fyrir liggur staðfesting viðkomandi háskóladeildar um að hann muni væntanlega ljúka náminu með fullnægjandi árangri áður en doktorsnám hefst. Doktorsnám getur enginn hafið fyrr en meistaraþrófi er lokið að fullu.

Heimilt er að tilgreina í kennsluskrá önnur inntökuskilyrði en þau sem hér eru nefnd.

Ef skortir á að undirbúningur nemanda samsvari þeim undirbúningi sem framangreind próf eiga að tryggja, má gera frekari námskröfur eftir því sem ástæða þykir til.

6. gr.

*Einingafjöldi og tímalengd náms.*

Doktorsritgerð við félagsvísindadeild skal metin til 90e. Gera má kröfu um að nemi í doktorsnámi taki þar að auki allt að 30e bóknámshluta, sé talin þörf á að bæta við undirstöðuþekkingu hans í aðferðafræði rannsókna eða á fræðasviði doktorsnámsins. Doktorsnám við félagsvísindadeild er 3ja ára fullt nám. Stundi nemendur námið að hluta má námið taka allt að 5 ár. Ef ekki tekst að ljúka náminu á þeim tíma getur nemandinn sótt um undanþágu frá tímamörkum til skorar. Verði undanþága veitt má setja þau skilyrði að nemandi uppfylli þær kröfur sem þá eru í gildi um doktorsnám þótt hann hafi hafið námið meðan aðrar reglur giltu.

Nemandi skal vera skráður og greiða skráningargjald allan námstímann.

7. gr.

*Tengsl meistara- og doktorsnáms.*

Námskeið í grunnnámi (B.A.-námi eða samsvarandi námi) geta ekki verið hluti af bók-námi doktorsnema. Ekki er heimilt að nota meistaraaritgerð aftur sem uppistöðu í doktorsritgerð, en í ýmsum tilvikum getur verið æskilegt að halda áfram á sama eða skyldu rannsóknasviði. Doktorsnema er heimilt að sækja námskeið á meistarastigi við Háskóla Íslands eða erlendan háskóla og fá þau metin sem hluta af bóknaði sínu, enda hafi þau ekki áður verið metin sem hluti af meistaranámi viðkomandi.

8. gr.

*Leiðbeinandi.*

Sérhver doktorsnemandi skal frá upphafi náms hafa leiðbeinanda. Leiðbeinandi skal vera fastur kennari (lektor, dósent eða prófessor) í viðkomandi grein. Leiðbeiningu doktorsnema eiga þeir einir að sinna sem lokið hafa doktorsprófi eða jafngildi þess. Gæta þarf þess að verkefni nemandans sé á sérsviði leiðbeinandans. Leiðbeinendur doktorsnema skulu vera viðurkenndir sérfræðingar á viðkomandi sviði og hafa birt ritsmíðar er tengjast verkefni nemandans á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur. Skipan leiðbeinanda er háð samþykki deildarráðs.

Hlutverk leiðbeinanda er að fylgast með vinnu doktorsnemans og veita leiðsögn við doktorsverkefni. Nemandi ráðfærir sig við leiðbeinanda um gerð rannsóknaráætlunar, skipulag námsins, val námskeiða (ef við á) og annað sem tengist náminu. Félagsvísindadeild setur

nánari reglur um samstarf og hlutverk leiðbeinanda, doktorsnema og doktorsnefndar. Doktorsnemi er tekinn inn með samþykki leiðbeinanda. Hætti leiðbeinandi stöfum eða komi upp illleysanlegur ágreiningur á milli leiðbeinanda og nemanda, getur deildin ekki skuldbundið sig til þess að útvega annan leiðbeinanda.

## 9. gr.

*Doktorsnefndir.*

Þegar umsókn um doktorsnám hefur verið samþykkt skal deildarráð skipa doktorsnefnd að fengnum tillögum frá hlutaðeigandi skor. Doktorsnefnd skal skipuð leiðbeinanda og tveimur til fjórum sérfræðingum á fræðasviðinu og skal a.m.k. einn þeirra ekki vera starfsmaður skorar í fullu starfi. Eftir að doktorsnefnd hefur verið skipuð sendir deildarskrifstofa hverjum nefndarmanni skipunarbréf ásamt upplýsingum um hlutverk og reglur doktorsnefnda sem í gildi eru hverju sinni í félagsvísindadeild.

Hlutverk doktorsnefndar er að fylgjast með að framgangur námsins sé í samræmi við námsáætlun, tryggja fagleg gæði rannsóknarvinnunnar í samræmi við reglur deildar og sjá um próf sem nemandinn gengst undir. Doktorsnefnd kveður doktorsefni á sinn fund eftir því sem þurfa þykir meðan á náminu stendur og prófar doktorsnemann í almennri fræðilegri þekkingu og rannsóknaraðferðum á viðkomandi sviði eða metur nám hans á sambærilegan hátt. Slíkt próf skal fara fram um miðbik námsins.

Áður en til doktorsvarnar getur komið skilar doktorsnefndin rökstuddu álitni til deildarforseta um það hvort veita skuli doktorsefni kost á að leggja ritgerð fram til doktorsvarnar.

## 10. gr.

*Tilhögun náms, námsframvinda og námskröfur.*

Í lok fyrsta námsárs gerir doktorsnemi, í samráði við leiðbeinanda, nákvæma rannsóknaráætlun, áætlun um námshraða og dvöl erlendis, ef við á. Áætlunin skal lögð fyrir hlutaðeigandi doktorsnefnd. Náminu verður því aðeins fram haldið að doktorsnefndin samþykki áætlunina. Samþykkt áætlun skal send skrifstofu félagsvísindadeildar þar sem hún verður hluti af námsferilsskrá doktorsnemans. Skipti doktorsnemi um rannsóknarefni skal ný áætlun lögð fyrir skor og deildarráð.

Doktorsnemar geta stundað bóknám (námskeið og málstofur) til doktorsprófs við Háskóla Íslands, eða við erlenda háskóla og fengið það metið. Doktorsnemar sem hafa lokið bæði B.A.-námi og meistaranámi við íslenska háskóla skulu taka hluta af doktorsnámi sínu við erlenda háskóla. Félagsvísindadeild setur sérstakar reglur um námskröfur í doktorsnámi.

## 11. gr.

*Kröfur til doktorsritgerða.*

Doktorsnemi lýkur rannsóknnum sínum með viðamikilli ritgerð. Til doktorsritgerða eru gerðar kröfur um vísindaleg vinnubrögð og sjálfstætt framlag til þekkingarsköpunar á fræðasviðinu. Meginreglan er sú að doktorsritgerð sé eitt heildstætt verk. Einnig er heimilt að leggja fram fleiri ritgerðir en eina, og verða ritgerðir þá að varða sama meginrannsóknarsvið og mynda heild. Þegar svo stendur á, skal semja sérstaka yfirlitsgrein þar sem dregið er saman efni hinna einstöku ritgerða, settar fram heildarályktanir eða efni þeirra tengt með öðrum fræðilegum hætti. Þegar doktorsritgerð er samsett af greinum skulu þær allar hafa birst á viðurkenndum ritrýndum vettvangi.

Doktorsritgerð má vera á erlendu tungumáli ef skor samþykkir.

Félagsvísindadeild setur nánari reglur um kröfur til doktorsritgerða og frágang þeirra.

## 12. gr.

*Skil og frágangur lokaverkefna.*

Þegar doktorsnemi hefur lokið ritgerð sinni skal senda hana í fjórum eintökum til deildarforseta með rökstuddu áliti doktorsnefndar um að henni sé lokið.

Við frágang á doktorsritgerð skal fylgt hefðbundnum vinnubrögðum um frágang slíkra verkefna og meðferð heimilda. Koma skal skýrt fram að verkefnið er unnið við félagsvísindadeild Háskóla Íslands og geta skal þeirra sjóða Háskólans sem styrkt hafa verkefnið. Hverri doktorsritgerð skal fylgja útdráttur á íslensku og ensku. Félagsvísindadeild setur sérstakar reglur um skil og frágang doktorsritgerða.

## 13. gr.

*Mat á námsferli.*

Um leið og doktorsritgerð er lögð fram skal jafnframt leggja fram námsferilsyfirlit stúdents, sem skrifstofa félagsvísindadeildar og nemendaskrá ganga frá og staðfesta.

## 14. gr.

*Andmælendur.*

Andmælendur við doktorsvörn skulu vera tveir óháðir aðilar, sem ekki eiga sæti í doktorsnefnd. Þeir eru valdir af deildarráði að fengnum tillögum frá hlutaðeigandi skor. Einungis þeir sem sjálfir hafa lokið doktorsprófi geta verið andmælendur við doktorsvarnir hjá félagsvísindadeild. Annar andmælandinn skal vera utan deildar og er æskilegt að hann komi frá öðrum háskóla en hinn má vera innan deildar.

## 15. gr.

*Doktorsvörn.*

Doktorsefni skal verja ritgerð sína í Háskólanum í heyranda hljóði á þeim degi sem félagsvísindadeild ákveður. Ritgerð skal dæmd og varin samkvæmt reglum félagsvísindadeildar og Háskóla Íslands um doktorspróf. Ekki eru gefnar einkunnir fyrir doktorspróf sbr. ákvæði 61. gr. reglugerðar fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000. Félagsvísindadeild setur nánari reglur um framkvæmd doktorsvarna.

## 16. gr.

*Tengsl við aðra háskóla.*

Heimilt er að taka hluta doktorsnáms við aðra háskóla. Heimilt er að veita doktorsgráðu sameiginlega með öðrum háskóla.

## 17. gr.

*Fyrningarreglur.*

Doktorsnám við félagsvísindadeild er 3ja ára fullt nám eða 5 ára hlutanám, sbr. 6. grein. Hafi nemandi ekki lokið námi þegar 10 ár eru liðin frá upphafi námsins fyrnist það.

## 18. gr.

*Lærdómstitlar.*

Doktorspróf við félagsvísindadeild veitir lærdómstitilinn *Philosophiae Doctor* (Ph.D.).

19. gr.

*Gildistaka.*

Reglur þessar sem samþykktar hafa verið af deildarfundum í félagsvísindadeild og hlotið staðfestingu háskólaráðs, sbr. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands og 67. og 68. gr. sameiginlegra reglna fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000, öðlast þegar gildi.

Auk birtingar í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 41/1999, skal birta reglur þessar í kafla félagsvísindadeildar í kennsluskrá og á heimasíðu deildarinnar.

*Háskóla Íslands, 25. febrúar 2004.*

**Páll Skúlason.**

---

*Þórður Kristinsson.*